

The Prediction of Marital Satisfaction based on Communication Patterns, Attachment Styles, and Psychological Hardiness

Received: 2020-02-25

Accepted: 2020-09-10

Sohrab Abdi Zarrin

S.Abdizarrin@qom.ac.ir

Assistant Professor, Department of Educational Sciences, University of Qom, Qom, Iran. **(Corresponding Author)**

Maryam Sanei Taheri

M.A in Educatinal Psychology, Department of Educational Sciences, University of Qom, Qom, Iran.

Abstract

Marital satisfaction is the result of multiple factors in marriage, which can be individual, interpersonal, and cultural. The purpose of this study was to predict of marital satisfaction based on communication patterns, attachment styles and psychological hardiness of married students of Kashan University. The research method was descriptive and correlation type that statistical population consisted of married students of Kashan University in academic year of 2017-18 and by random cluster sampling 217 samples were selected. Questionnaires were used for collecting data include [Enrich marital satisfaction questionnaire \(1989\)](#), [Christensen & Salavi communication patterns questionnaire \(CPQ-1984\)](#), [Collins & Reid attachment style questionnaire \(1990\)](#), and [Kobasa psychological hardiness questionnaire \(1979\)](#). The results of correlation analysis showed that there was a direct and significant relationship between marital satisfaction with mutual Constructive pattern ($R=0/491$; $P\leq 001$), dependency attachment style ($R=0/152$; $P\leq 005$), closeness attachment style ($R=0/203$; $P\leq 001$), and psychological hardiness ($R=0/520$; $P\leq 001$). Another side, there was indirect and significant correlation between marital satisfaction with mutual avoidance pattern ($R=-0/147$; $P\leq 005$), and anxiety attachment style ($R=-0/403$; $P\leq 001$). The results of multiple regression analysis showed that communication patterns, attachment styles and psychological hardiness could to predict of marital satisfaction. Multiple correlation coefficients between communication patterns, attachment styles, and psychological hardiness with marital satisfaction were 0.676, and the coefficient of determination was 0.457. Therefore, it's possible to improve on marital satisfaction in couples by recognizing and enriching the constructive communication pattern, attachment styles, and psychological hardiness.

Keywords: *attachment styles, communication patterns, psychological hardiness, marital Satisfaction*

Introduction

One of the interpersonal factors, affecting marital satisfaction, is couples' communication patterns, including mutual constructive, mutual avoidance, and demand-withdraw patterns (Etemadi, Jaberi, Jazaieri & Ahmadi, 2014). Ainsworth advanced Bowlby's theory and divided the attachment styles into three categories: secure, avoidant-insecure, and ambivalent-insecure (Fathi, Etemadi, Hatami & Gourji, 2013). Findings showed that attachment styles could predict marital satisfaction (Hosseini & Alavi Langeroodi, 2018). Another factor affecting marital satisfaction is psychological hardiness. It has three essential attitudes, including control, commitment, and challenge (Maddi, 2006). The main purpose of this study was that marital satisfaction can be predicted in married students of Kashan University, based on communication patterns, attachment styles, and psychological hardiness.

Methodology

The present research was correlational in terms of methodology and applied based on the purpose. The statistical population of this study included all married students of Kashan University in the academic year 2017-18, the number of which was 517. In this study, the sample included 217 people selected by cluster random sampling method from faculties of Humanities, Engineering, Mathematics, and Foreign Languages. Questionnaires were used:

A. Enrich's Marital Satisfaction Questionnaire: The short form of this questionnaire contains 47 questions (Olson & Fowers, 1993). In a study, Soleimani (Saatchi, Kamkari & Asgarian, 2016) confirmed the content of the questionnaire for the first time in Iranian society. In the present study, that of 0.93 was obtained applying Cronbach's alpha coefficient.

B. Christensen and Salavi Communication Patterns Questionnaire (CPQ): with 35 questions, the questionnaire consists of three subscales (Christensen & Heavey, 1990). In Iran, Ebadatpour (2000) reported a correlation of 0.74 between this questionnaire and the ENRICH marital satisfaction one. In the present study, using Cronbach's alpha coefficient, the reliability of 0.73, 0.79, 0.70, and 0.83 were obtained for the mutual constructive communication, mutual avoidance communication, and demand-withdraw communication, and the whole questionnaire, respectively.

C. Collins & Reid's attachment style questionnaire: The scale consists of 18 items, measuring three subscales. (Collins & Reid, 1990). Also, Pakdaman (2001) reported the test validity, using the relevant re-test. In the present study, Cronbach's alpha coefficient was 0.70, 0.73, 0.71, and 0.75 for the closeness attachment style, the

anxiety attachment style, the dependency attachment style, and the entire questionnaire, respectively. **D. Kobasa psychological hardiness questionnaire:** The test questionnaire, developed by Kobasa, Marie, and Barton, has 50 items and 3 subscales, including control, commitment, and challenge (Kobasa, 1979). The questionnaire was translated to Persian by Ghorbani (1996), and its psychometric characteristics were confirmed. In the present study, Cronbach's alpha coefficient was 0.69, 0.75, 0.75, and 0.85 for commitment, control, and challenge dimensions, and total psychological hardiness questionnaire, respectively.

Results and discussion

Data were analyzed using SPSS-23 software by Pearson correlation statistical tests and regression analysis. The results of Pearson's correlation showed that marital satisfaction had a significant direct correlation with mutual constructive communication ($p < 0.01$), dependent attachment styles ($p < 0.05$), closeness attachment style ($p < 0.01$), and psychological hardiness ($p < 0.01$). Marital satisfaction has a significant and inverse correlation with anxious attachment style ($p < 0.01$) and mutual avoidance ($p < 0.05$). But the relationship of marital satisfaction with the demand-withdraw communication is inverse and non-significant ($p < 0.05$). Interpreting the regression results for 217 questionnaires showed the multiple correlation coefficients (R) of 0.676 between communication patterns, attachment styles, and psychological hardiness with marital satisfaction. The coefficient of determination was 0.457, which indicates only 5.7% of the variance in marital satisfaction is due to communication patterns, attachment styles, and psychological hardiness ($R^2 = 0.457$). Also, the Durbin-Watson coefficient showed an acceptable amount. In other words, the variables of mutual constructive communication, demand-withdraw communication, dependent style, closeness style, anxious style, and psychological hardiness had significant participation in the regression equation.

In this regard, Parvandi, Arefi & Moradi (2016) showed that there was a positive relationship between the mutual constructive pattern and marital satisfaction and a negative correlation between mutual avoidance and demand-withdraw patterns with marital satisfaction. Farhadian's (2013) study showed that amongst the communication patterns, the highest correlation was between mutual constructive one and marital satisfaction. Furthermore, there was a negative correlation between mutual avoidance communication and marital satisfaction. Communication patterns, especially mutual constructive ones, can act as a predictor of marital satisfaction (Cauchlin, 2013). Abu-ali, Bakhtirpour & Makvandi

(2014) showed that there was a positive relationship between secure attachment style and marital satisfaction. Also, there was a negative relationship between avoidance and mutual attachment styles and marital satisfaction. Fuadian (2016) showed that there was a positive relationship between marital satisfaction and secure attachment style and a negative correlation between marital satisfaction and avoidance and mutual attachment styles. Hamidi (2007) showed that married students, adopting a secure attachment style, had higher marital satisfaction, and students, having avoidance and mutual insecure attachment styles, had a significantly lower level of marital satisfaction than the people with a secure one. Johari (2013) showed that there was a positive relationship between psychological hardiness and marital satisfaction. Moein, Ghiasi & Masmoei (2011) showed that psychological hardiness could predict marital satisfaction.

Conclusion

This study aimed to predict marital satisfaction based on communication patterns, attachment styles, and psychological hardiness. Amongst the communication patterns, the mutual constructive one can most greatly predict marital satisfaction. Also, the results showed that attachment styles could predict marital satisfaction. Psychological hardiness and its dimensions, including control, commitment, and challenge, could predict marital satisfaction. In line with the researches findings, results approve that communication patterns, attachment styles, and psychological hardiness were possible to predict marital satisfaction. For an increased level of marital satisfaction, it is clinically recommended that family counselors and therapists follow the couples' communication patterns, attachment styles, and psychological hardiness.

Contributing authors

Drafting of the paper, critical revision of the article for important intellectual content was by the first author, and the study concept, data collecting, and analysis was by the second author.

Funding

This study received no financial or spiritual support from any organization.

Availability of data and materials

Data and materials are in access in the section of the thesis and dissertation in the general library in the University of Qom.

Ethics approval and consent to participate

Before submitting, the present research proposal was reviewed and approved by the Research Committee of the University of Qom. The researchers adhered to all ethical principles. They protected the confidential information collected from samples and used them only for research purposes. Also, all participants voluntarily agreed to complete the questionnaires.

Consent for publication

The author signs for and accepts responsibility for releasing this information.

Conflict of interest described

The article was taken from a master's thesis at Qom University, entitled Predicting Marital Satisfaction Based on Communication Patterns, Attachment styles, and Psychological Hardiness in Married Students of Kashan University and there was not any kind of conflict of interest to report.

References

- Abu-ali, S., Bakhtirpour, S., & Makvandi, B. (2014). The relationship between religious attitudes and attachment styles with the marital satisfaction of working women in Omidieh, *International Conference on Humanities and Behavioral Studies*, Tehran. [Persian] [\[link\]](#)
- Cauchlin, John.P. (2013). the Demand/withdraw Pattern of Communication as a Predictor of Marital Satisfaction over Time. *Humanity Communication Research*, 28, 1, 49-85. [\[link\]](#)
- Christensen, a. & Heavey, C.L. (1990). Gender and social structure in the demand/withdraw pattern of marital conflict. *Journal of Personality and Social Psychology*, 59(1), 73-81. [\[link\]](#)
- Ebadatpour, B. (2000). *Normative Questionnaire of Marital Communication Patterns in Tehran* in the year of 1999-2000, Master thesis, Kharazmi University. [Persian] [\[link\]](#)
- Etemadi, O., Jaberi, S., Jazaieri, R., & Ahmadi, S. (2014). Investigating the relationship between communicative skills, communicative patterns, conflict management styles, and marital intimacy in Isfahanian women, *Sociology of Women*, 5, 1 (17). 63-74. [Persian] [\[link\]](#)
- Farhadian, P. (2013). *Predicting marital satisfaction based on communication patterns and intimacy dimensions*, Master thesis, Islamic Azad University (Kermanshah Branch). [Persian] [\[link\]](#)
- Fathi, E., Etemadi, A., Hatami, A., & Gourji, Z. (201۳). The relationship between attachment styles, marital commitment, and marital satisfaction among married students of Allame Tabatabai University, *Woman & Study of Family*, 5, 18, 63-82. [Persian] [\[link\]](#)
- Fuadian, M. (2016). *Comparison of Attachment Styles and Marital Satisfaction in Visual and Blind Men*, Master thesis, Islamic Azad University (Shahrod Branch). [Persian] [\[link\]](#)
- Ghorbani, N. (1996). Hardiness: The Existential Construct of Personality, *Psychological Research*, 3, 3 & 4, 76-92. [Persian] [\[link\]](#)

- Hamidi, F. (2007). A study on the relationship between attachment styles and marital satisfaction in married students of Teacher Training University, *Journal of Family Research*, 3, 9, 443-453. [Persian] [[link](#)]
- Hosseini, F., & Alavi Langeroodi, S. K. (2018). The role of attachment styles and marital satisfaction on sexual satisfaction through the mediation of love among married, *Women's Study Sociological & Psychological*, 15, 3 (52). [Persian] [[link](#)]
- Johari, J. (2013). Evidence of a strong psychological relationship, perceived stress, and social support with marital adjustment, Master thesis, Razi University. [Persian] [[link](#)]
- Kobasa, S. C. (1979). Stressful life events, personality, and health: An inquiry into hardiness. *Journal of personality and social psychology*, 37(1), 1-11. [[link](#)]
- Maddi, S. R. (2006). Hardiness: The courage to grow from stress. *The Journal of Positive Psychology*, 1(3), 160-168. [[link](#)]
- Moein, L., Ghiasi, P., & Masmoei, R. (2011). Relationship between Psychological Hardiness and Marital, *Woman & Society*, 2, 8, 163-190. [Persian] [[link](#)]
- Olson, D. H., & Fowers, B. J. (1993). Five types of marriage: An empirical typology based on ENRICH. *The Family Journal*, 1(3), 196-207. [[Link](#)]
- Pakdaman, Sh. (2001). *Investigating the Relationship between Attachment and Social Desire in Adolescents*, Doctoral dissertation, University of Tehran. [Persian] [[link](#)]
- Parvandi, A., Arefi, M., & Moradi, A. (2016). The role of family functioning and couples communication patterns in marital satisfaction, *FPCEJ*, 2(1), 54-65. [Persian] [[link](#)]
- Saatchi, M., Kamkari, K., & Asgarian, M. (2016). *Psychological Tests*, Virayesh Publication, Tehran. [Persian] [[link](#)]

پیش‌بینی خوشنودی زناشویی بر پایه الگوهای ارتباطی، سبک‌های دل‌بستگی و نستوهی روان‌شناختی

دریافت: ۱۳۹۸-۱۲-۰۶ پذیرش: ۱۳۹۹-۰۶-۲۰

استادیار گروه علوم تربیتی، دانشگاه قم، قم، ایران. (نویسنده مسئول)

سهراب عبدی زرین

S.Abdizarrin@qom.ac.ir

کارشناسی ارشد روانشناسی تربیتی، گروه علوم تربیتی، دانشگاه قم، قم، ایران.

مریم صانعی طاهری

چکیده

خوشنودی زناشویی برآیند عوامل چندگانه فردی، میان فردی و فرهنگی در پیوند زناشویی است. پژوهش حاضر باهدف پیش‌بینی خوشنودی زناشویی بر پایه الگوهای ارتباطی، سبک‌های دل‌بستگی و نستوهی روان‌شناختی در دانشجویان متأهل دانشگاه کاشان انجام شد. پژوهش توصیفی از نوع همبستگی بود که جامعه آماری دربرگیرنده دانشجویان متأهل دانشگاه کاشان در سال تحصیلی ۹۷-۱۳۹۶ بود و ۲۱۷ نفر به روش نمونه‌گیری تصادفی خوشه-ای انتخاب شدند. برای گردآوری داده‌ها از پرسشنامه‌های رضایت زناشویی (Enrich; 1998)، الگوهای ارتباطی کریستنسن و سالوی (CPQ; 1984)، سبک‌های دل‌بستگی کولینز و رید (1990) و نستوهی روان‌شناختی کوباسا (1979) استفاده شد. یافته‌های همبستگی پژوهش نشان داد که خوشنودی زناشویی با الگوی ارتباطی سازنده متقابل ($P \leq 0.01$; $R = 0/491$)، سبک دل‌بستگی وابستگی ($P \leq 0.05$; $R = 0/152$)، سبک نزدیک بودن ($P \leq 0.01$; $R = 0/203$) و نستوهی روان‌شناختی ($P \leq 0.01$; $R = 0/520$) رابطه مستقیم و معنادار داشت. از طرفی، همبستگی خوشنودی زناشویی با الگوی ارتباطی اجتناب متقابل ($P \leq 0.05$; $R = -0/147$) و سبک دل‌بستگی اضطرابی ($P \leq 0.01$; $R = -0/403$) معکوس و معنادار بود. برآیندهای رگرسیون چند متغیره نشان داد که الگوهای ارتباطی، سبک‌های دل‌بستگی و نستوهی روان‌شناختی توانایی پیش‌بینی خوشنودی زناشویی را داشتند. ضریب همبستگی چندگانه میان الگوهای ارتباطی، سبک‌های دل‌بستگی و نستوهی روان‌شناختی با خوشنودی زناشویی برابر با $0/676$ بود و نرخ تعیین برابر $0/457$ به دست آمد. بنابراین، با شناخت و غنی‌سازی الگوی ارتباطی سازنده، سبک‌های دل‌بستگی و نستوهی روان‌شناختی می‌توان خوشنودی زناشویی را در زوجین بهبود بخشید.

کلیدواژه‌ها: الگوهای ارتباطی، خوشنودی زناشویی، سبک‌های دل‌بستگی، نستوهی روان‌شناختی

مقدمه

ازدواج اساسی‌ترین و مهم‌ترین رابطه انسانی است که ساختار نخستین برای تشکیل رابطه خانوادگی را فراهم می‌کند. یکی از ابعاد روابط زوجین کیفیت روابط زناشویی است که نقش اساسی در ارزیابی کیفیت کلی ارتباطات خانوادگی دارد، کیفیت روابط زناشویی مفهومی چندبعدی است و شامل ابعاد گوناگون ارتباط زوجین مانند سازگاری، خوشنودی، شادمانی، انسجام و تعهد است. ازدواج خوب افراد را قادر می‌سازد تا به حسی از معنای هویت در زندگی‌شان دست یابند (Rosen-Grandon, Myers & Hattie, 2004). ازدواج، پیوندی زناشویی است که همراه است با تعهد قانونی، مذهبی و اخلاقی زوجین به یکدیگر که غایت آن خوشنودی زناشویی است (Kianipour & Aminiha, 2020). به تحقق پیوستن اهداف ازدواج پس از برقراری رابطه زناشویی، موجب احساس خوشنودی فرد می‌شود و خلاف این امر، اختلاف زناشویی و درنهایت نارضایتی از ازدواج را به همراه خواهد داشت. ازدواج را می‌توان یکی از مهم‌ترین عوامل بهداشت روانی در اجتماع دانست که اگر با مشکل روبرو شود بهداشت روانی حاصل نخواهد شد و اثرات منفی آن نظیر افسردگی و اضطراب و دیگر اختلالات روانی نتیجه این نارضایتی زناشویی خواهد بود (Olson & Defrain, 2014). خوشنودی زناشویی^۱ انطباق میان وضعیت موجود با وضعیت مورد انتظار است؛ طبق این تعریف، خوشنودی زناشویی وقتی به وجود می‌آید که وضعیت موجود افراد در روابط زناشویی با وضعیت مورد انتظارشان منطبق باشد (Oulia, Fatehizadeh & Bahrami, 2019).

یکی از عوامل بین فردی مؤثر بر خوشنودی زناشویی، الگوهای ارتباطی^۲ میان زوجین است. اهمیت توجه به الگوهای ارتباطی نه تنها از جهت اثرگذاری آن بر میزان خوشنودی زناشویی بلکه تغییر الگوهای ارتباطی در مقایسه با دیگر عوامل تأثیرگذار بر نارضایتی زناشویی مانند ویژگی‌های شخصیتی و شرایط اجتماعی و اقتصادی عملی‌تر است (Gottman & Notarious, 2004). کیفیت روابط زناشویی در ارزیابی کیفیت کلی ارتباطات خانوادگی اهمیت بالایی دارد و شامل ابعاد گوناگون ارتباط زوجین مانند سازگاری، خوشنودی، شادمانی، انسجام و تعهد می‌شود (Darakhshan, 2019). نظریه پردازان ارتباط زناشویی، الگوهای ارتباطی زیادی را شناسایی کرده‌اند که الگوهای ارتباطی میان زوجین را به سه دسته تقسیم می‌کنند: الگوی سازنده متقابل^۳ (در طی آن هر کدام از زوجین سعی می‌کنند در مورد مشکل ارتباطی بحث و گفت‌وگو کنند، احساساتشان را نسبت به هم ابراز نمایند و برای مشکل ارتباطی، پیشنهاد راه‌حل و مذاکره بدهند و هر دو احساس می‌کنند که همدیگر را درک می‌کنند

-
1. marital satisfaction
  2. communication patterns
  3. mutual Constructive pattern

(Etemadi, Jaberi, Jazaieri & Ahmadi, 2014). الگوی اجتناب متقابل^۱ (تعارض میان زوجین شدید بوده به گونه‌ای که بحث‌و جدل به یک الگوی دائمی و مخرب تبدیل شده و زوجین از برقراری ارتباط با یکدیگر خودداری می‌کنند؛ زندگی آن‌ها به شکل موازی با یکدیگر بوده و ارتباطشان در کمترین حد ممکن است یا اصلاً وجود ندارد) (Reisipour, 2013)؛ الگوی توقع/کناره‌گیر^۲ (به دو شکل توقع مرد/کناره‌گیری زن و توقع زن/کناره‌گیری مرد است و افزایش یکی، افزایش دیگری و تشدید تنش‌های زناشویی را به دنبال دارد. در این الگو، همسر متوقع فردی وابسته است و همسر کناره‌گیر ترس از وابسته شدن دارد (Shoa Kazemi, 2010). در واقع، زن‌ها و مردها در شیوه‌های برقراری ارتباط تفاوت‌هایی دارند که در این راستا، می‌توان گفت که مردها برای تبادل اطلاعات و درک حقایق، ارتباط برقرار می‌کنند، در حالی که برای زن‌ها خود ارتباط اهمیت دارد (Nazari, 2019).

الگوهای ارتباطی می‌توانند میزان خوشنودی زناشویی را تعیین نمایند تا آنجا که الگوهای ارتباطی معیوب، درک صحیح زوجین را از یکدیگر کاهش داده، باعث می‌شود همسران نتوانند از یکدیگر حمایت کنند، برای ارضای نیازهای یکدیگر تلاش کنند و برای مسائل تعارض برانگیز، دیدگاه یکدیگر را درک کنند و سرانجام باعث می‌شود مشکلات زناشویی و نارضایتی ایجاد شود؛ در مقابل الگوهای ارتباطی سالم و سازنده یکی از مهم‌ترین عوامل رضایت‌مندی زناشویی به شمار می‌آید. زوجین بر اساس الگوهای ارتباطی مختلفی که دارند؛ می‌توانند به زوجین خوشنود یا زوجین ناخوشنود تقسیم شوند. مطابق تحقیقات گذشته، رابطه الگوهای ارتباطی با خوشنودی زناشویی رابطه متقابل است یعنی هم خوشنودی زناشویی می‌تواند الگوهای ارتباطی را تحت تأثیر قرار دهد و هم الگوهای ارتباطی می‌تواند بر خوشنودی زناشویی مؤثر باشد (Thanagueue, Janbozorg & Mahdavian, 2011).

در همین راستا، پژوهشی تحت عنوان «تغییر رویه ازدواج: تأثیر مهارت‌های ارتباطی بر روی زوجین در معرض نارضایتی زناشویی» انجام شد و نتایج نشان داد که الگوی ارتباطی اجتنابی متقابل همسران سبب دوری زن و شوهر از گفت‌وگو درباره‌ی مشکل می‌شود و در نهایت با کاهش خوشنودی زناشویی همراه است. در واقع، زمانی که زوجین از الگوی اجتناب متقابل استفاده می‌کنند، نمی‌توانند با گفتگو با یکدیگر نسبت به حل مشکلات و رفع نیازهای متقابل اقدام نمایند. نتیجه این تعاملات منفی، کم شدن احساس احترام متقابل، فاصله گرفتن از یکدیگر و بیگانه شدن نسبت به هم است. در نتیجه تفاهم و صمیمیت میان آن‌ها کمتر شده و خوشنودی زناشویی نیز کاهش می‌یابد (Schilling, Baucom, Burnett, Allen & Ragland, 2003).

1. mutual avoidance pattern
2. demand-withdraw pattern

یکی از عواملی که بر خوشنودی زناشویی تأثیر دارد، تجارب نخستین فرد با والدین و یا نوع رابطه هیجانی فرد با والدین خود در دوران کودکی است. یکی از اصول پایه‌ای دل‌بستگی این است که روابط دل‌بستگی نخستین بر طول زندگی فرد مؤثر است. پیوند والد-کودک، بافت غیرقابل جایگزینی را برای رشد هیجانی فراهم می‌کند. به نظر بالبی^۱ اکثر مشکلات دوران کودکی و بزرگسالی منتج از تجربیات واقعی دوران کودکی است (Lang, 2010). دل‌بستگی پیوند هیجانی کمابیش پایداری است که میان کودک و مادر یا کسانی که نوزاد در همکشی منظم با آنهاست ایجاد می‌شود (Martorell, Papalia & Feldman, 2014). سبک دل‌بستگی^۲، ارتباط میان دو نفر است نه صفتی که مادر به کودک واگذاری کرده باشد؛ این یک مسیر دو طرفه است، کودک و مراقب می‌باید نسبت به هم پاسخ‌ده و حساس باشند. نظریه دل‌بستگی پیش‌بینی می‌کند که دل‌بستگی ایمن احتمالاً به اعتمادبه‌نفس در کودکان و ثبات در روابط دوستی و روابط رمانتیک بزرگسالی می‌انجامد (Banse, 2004).

اینورث^۳ نظریه بالبی را گسترش داد و سبک‌های دل‌بستگی را به سه دسته ایمن^۴، ناایمن اجتنابی^۵ و ناایمن دوسوگرا^۶ (اضطرابی) تقسیم کرده است. افراد دارای دل‌بستگی ایمن کسانی هستند که یک حس مثبت نسبت به خود و درک مثبتی از دیگران دارند و از لحاظ اجتماعی اعتمادبه‌نفس بیشتری داشته و موفق‌تر هستند. افراد دارای سبک دل‌بستگی اجتنابی، خودشان را به صورت خودپسند می‌بینند، آسیب‌پذیری را انکار می‌کنند و ادعا می‌کنند که نیازی به روابط نزدیک ندارند و تمایل به اجتناب از صمیمیت دارند. افراد دارای سبک دل‌بستگی اضطرابی/دوسوگرا گرایش به داشتن دیدگاه کمتر مثبتی در مورد خودشان و روابطشان دارند (Fathi, Etemadi, Hatami & Gourji, 2013). نتایج پژوهشی نشان داد که سبک‌های دل‌بستگی توانایی پیش‌بینی خوشنودی زناشویی را داشتند (Hosseini & Alavi Langeroodi, 2018). همچنین، نتایج پژوهش Alinaghizadeh (2014) نشان داد در میان زنان میان سبک‌های دل‌بستگی با تعدادی از مؤلفه‌های الگوهای ارتباطی و خوشنودی زناشویی همبستگی وجود داشته است. از سوی دیگر، نتایج پژوهشی Tebyaninya (2010) نشان داد که ارتباط معناداری میان سبک‌های دل‌بستگی، سبک‌های دفاعی و تمایزافتگی با خوشنودی زناشویی در زنان و مردان وجود ندارد. همچنین، Hosseini (2012) نشان داد بین سبک‌های دل‌بستگی با شیوه‌های حل تعارض و رضایت زناشویی رابطه معناداری وجود ندارد.

-
1. Bowlby
  2. attachment style
  3. Ainsworth
  4. secure
  5. avoidant
  6. ambivalent

عامل دیگری که بر خوشنودی زناشویی تأثیر می‌گذارد نستوهی روان‌شناختی^۱ است؛ این ویژگی از انسان، فردی کارآمد می‌سازد که می‌تواند حتی در بحرانی‌ترین شرایط و تنش‌ها به مقابله‌ای منطقی دست بزند و کماکان روان و جسم خود را حفظ نماید (Kobasa, 1979). نستوهی روان‌شناختی دارای سه مؤلفه اساسی شامل کنترل^۲، تعهد^۳ و چالش^۴ (مبارزه‌جویی) است. نستوهی بالا در افراد، به ایجاد احساس مثبت در موقعیت‌های استرس‌زا و احساس اطمینان به کنترل استرس در موقعیت‌های دشوار زندگی منجر شده و شدت تهدیدهای احتمالی را کاهش می‌دهد (Maddi, 2006). در پژوهشی، همبستگی میان نستوهی روان‌شناختی، خوش‌بینی و خوشنودی زناشویی مورد تأیید قرار گرفت (Porzor, Abolghasemi & Banidost, 2014).

کیفیت روابط زناشویی شامل همراهی، ارتباط خوب و فقدان تضاد است و همراه با ابراز محبت به یکدیگر است که می‌تواند به سازگاری و ارتباط مؤثر و خوب در زوجین گردد که خوشنودی زناشویی را به دنبال خواهد داشت (Behbahani Mondani Zadeh & Homaei, 2020). همچنین، خانواده‌هایی که در آن‌ها زوجها بر سر مسائل مهم زندگی توافق دارند و از خوشنودی بالایی برخوردارند، در زمان‌های تنش می‌توانند انرژی خود را صرف مدیریت آن کنند (Seidi, Falah Tafti, Sadeghi & Rezaie, 2013). از طرفی، آمار طلاق که به‌عنوان معتبرترین شاخص آشفتگی زناشویی شناخته می‌شود نشان می‌دهد زوجین از هم جدا شده، ابتدا یک دوره آشفتگی رابطه را تحمل کرده‌اند و سپس به جدایی فکر کرده‌اند و بیشتر طلاق‌ها در ۵ سال اول زندگی رخ داده‌اند (Ghanbarian, Keshavarz ۲۰۲۰).

Afshar, Eskandari & Saedi, در مراکز مشاوره، مراجعین و زوج‌های بسیاری مشاهده می‌شود که با عدم خوشنودی زناشویی و حتی با طلاق هیجانی مواجه هستند که به دنبال راه‌حل و در مواقع بحرانی‌تر به دنبال جدایی و طلاق هستند که در جلسات مشاوره‌ای مشخص می‌شود علل چندی بیشترین نقش را در وضعیت این زوجها داشته است که نداشتن مهارت‌های ارتباطی زناشویی و الگوهای ارتباطی نامناسب از جمله علت‌های آن بوده است؛ با بررسی دقیق‌تر، بخصوص در زمینه الگوهای ارتباطی و عدم خوشنودی زناشویی مشخص می‌شود که سبک‌های دل‌بستگی نقش مهمی در این زمینه دارند و به‌نوعی میان این دو متغیر قرار دارد

-
1. psychological hardiness
  2. control
  3. commitment
  4. challenge

و تعیین‌کننده نوع ارتباط و میزان خوشنودی زناشویی است. از طرفی، با وجود نقش مهم الگوهای ارتباطی و سبک‌های دل‌بستگی در ارتباط با خوشنودی زناشویی، برخی از متغیرهای فردی نیز وجود دارند که می‌توانند تأثیرگذار بر خوشنودی زناشویی بوده و مانع از آسیب رسیدن به ارتباطات زوجین شده که نستوهی روان‌شناختی از جمله این متغیرها است. بخصوص این موارد در زوجین جوان‌تر که چند سال بیشتر از زندگی مشترک آن‌ها نگذشته است بیشتر مشاهده می‌شود و زوجین دانشجوی هم معمولاً در ابتدای زندگی زناشویی قرار دارند. ضرورت و اهمیت پرداختن به مسائل خوشنودی زناشویی، گامی در جهت داشتن زندگی موفق است و می‌توان زوجین را تحت آموزش‌هایی جهت بهبود الگوهای ارتباطی و سبک‌های دل‌بستگی و افزایش نستوهی روان‌شناختی قرار داد تا خوشنودی زناشویی افزایش یابد. وقتی زن و مرد خوشنودی بیشتری از زندگی زناشویی داشته باشند بهتر می‌توانند مشکلات را حل کنند و خوشنودی آن‌ها از زندگی بیشتر خواهد بود. از طرفی، پژوهش حاضر درصدد آن است تا نشان دهد علل وقوع مشکل هم به اندازه مشکل اهمیت دارند و از طریق شناخت علل مشکل است که می‌توان به امر پیشگیری از وقوع مشکل پرداخت که بسیار مهم‌تر و کم‌هزینه‌تر خواهد بود؛ بنابراین، از نتایج پژوهش حاضر می‌توان در زمینه مشاوره زناشویی و مداخلات آموزشی مرتبط با آموزش زوجین استفاده کرد؛ می‌توان از طریق آموزش الگوهای ارتباطی مناسب، آگاهی دادن در زمینه سبک‌های دل‌بستگی و افزایش نستوهی روان‌شناختی در زوجین انتظار داشت که خوشنودی زناشویی‌شان افزایش پیدا کند. پژوهش حاضر برای پاسخگویی به پرسش‌های زیر انجام شده است:

۱. آیا بر اساس میان الگوهای ارتباطی، سبک‌های دل‌بستگی و نستوهی روان‌شناختی با خوشنودی زناشویی در دانشجویان متأهل دانشگاه کاشان همبستگی وجود دارد؟
۲. آیا بر اساس الگوهای ارتباطی، سبک‌های دل‌بستگی و نستوهی روان‌شناختی می‌توان خوشنودی زناشویی را در دانشجویان متأهل دانشگاه کاشان پیش‌بینی کرد؟

روش

پژوهش حاضر از نوع روش، از نوع پژوهش همبستگی و بر اساس هدف از نوع پژوهش کاربردی است. جامعه آماری این پژوهش شامل کلیه دانشجویان متأهل دانشگاه کاشان در سال تحصیلی ۹۷-۱۳۹۶ که تعداد آن‌ها ۵۱۷ نفر بودند. در این پژوهش، حجم نمونه بر اساس جدول Krejcie &

Morgan (1970) ۲۱۷ نفر برآورد شد که نمونه‌ها بر اساس روش نمونه‌گیری تصادفی خوشه‌ای انتخاب شدند. همچنین، حجم نمونه پژوهش با استفاده از Tabachnick & Fidell (2007) که فرمول $m + ۸ = ۵۰$ را ارائه نموده‌اند (تعداد متغیرهای پیش‌بین = m) متناسب بوده است. ملاک انتخاب نمونه‌های پژوهش به این صورت بود که حتماً ازدواج کرده باشند و در دوران عقد و نامزدی نباشند و حداقل شش ماه از آغاز زندگی مشترکشان گذشته باشد، همچنین متقاضی طلاق نبوده و به‌نوعی خواستار ادامه زندگی مشترک باشند.

ابزارها

پرسشنامه خوشنودی زناشویی انریچ^۱: این پرسشنامه توسط اولسون و همکاران^۲ (1989) ساخته شد و برای ارزیابی زمینه‌های بالقوه مشکل‌زا و شناسایی نقاط قوت رابطه زناشویی کاربرد دارد فرم کوتاه این پرسشنامه شامل ۴۷ سؤال است (Olson & Fowers, 1993) که پاسخ به سؤالات به صورت ۵ گزینه‌ای (کاملاً موافق، موافق، نه موافق و نه مخالف، مخالف و کاملاً مخالف) است. در این پرسشنامه هر گزینه از ۱ تا ۵ امتیاز می‌گیرد و در نهایت نمرات باهم جمع می‌شوند. تفسیر نمرات حاصله این‌طور است که نمره‌های کمتر از ۳۰ نشانگر نارضایتی شدید همسران از روابط زناشویی است، نمره‌های ۳۱ تا ۴۰ نشانگر عدم خوشنودی از روابط زناشویی همسران است، نمره‌های میان ۴۱ تا ۶۰ نشانگر خوشنودی نسبی و متوسط از روابط زناشویی همسران است، نمره‌های میان ۶۱ تا ۷۰ نشانگر خوشنودی زیاد همسران از روابط زناشویی است و نمره‌های بالاتر از ۷۰ نشانگر خوشنودی بسیار زیاد از روابط زناشویی همسران است. سلیمانیان در پژوهشی روایی محتوایی پرسشنامه را برای اولین بار در جامعه‌ی ایرانی مورد تأیید قرار داد. همچنین در مرحله بعد، پایایی آن با ضریب آلفای کرونباخ ۰,۹۳ گزارش شده بود (Saatchi, Kamkari & Asgarian, 2016). در پژوهش حاضر، پایایی پرسشنامه با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ ۰,۹۳ به دست آمد.

پرسشنامه الگوهای ارتباطی کریستنسن و سالوی^۳: این پرسشنامه از ۳۵ سؤال تشکیل شده و رفتارهای زوجین را در طی سه مرحله تعارض زناشویی برآورد می‌کند. این مراحل عبارت‌اند از: الف-

1. Enrich marital satisfaction questionnaire

2. Olson et al.

3. Christensen & Salavi communication patterns questionnaire (CPQ)

هنگامی که مشکلی در رابطه زوجین به وجود می‌آید، ب- در طول بحث پیرامون مشکل ارتباطی، ج- بعد از بحث راجع به مشکل ارتباطی. زوجین هر رفتار را روی یک مقیاس ۹ درجه‌ای لیکرت که از ۱ (اصلاً امکان ندارد) تا ۹ (خیلی امکان دارد) درجه‌بندی می‌کنند. این پرسشنامه، سه خرده مقیاس دارد که عبارت‌اند از: ارتباط سازنده متقابل، ارتباط اجتناب متقابل و ارتباط توقع/کناره‌گیر (از دو بخش تشکیل شده است یعنی مرد متوقع/ زن کناره‌گیر و زن متوقع/ مرد کناره‌گیر). شیوه نمره‌گذاری پرسشنامه برای هر خرده مقیاس به ترتیب این‌طور است که ارتباط سازنده متقابل: الف ۲ + ب ۲ + ج ۴ + ج ۱ + ج؛ ارتباط اجتناب متقابل: الف ۱ + ج ۲ + ج ۴؛ ارتباط توقع/کناره‌گیر: الف ۳ + ب ۳ + ب ۵ + ب ۶ + ب ۶. در مطالعه‌ای که در آن سه گروه از زوجین غیر درمانده، درمانده و در حال طلاق یا جداشده مقایسه شدند، خرده مقیاس ارتباط سازنده متقابل توانست میان هر سه گروه تمیز قائل شود، درحالی‌که خرده مقیاس‌های ارتباط اجتناب متقابل و توقع/کناره‌گیر تنها توانستند میان زوجین درمانده و غیر درمانده تفکیک قائل شوند (Christensen & Heavey, 1990). در ایران Ebadatpour (2000) به‌منظور برآورد روایی این پرسشنامه، همبستگی میان مقیاس‌های این پرسشنامه و پرسشنامه خوشنودی زناشویی ENRICH را ۰,۷۴ به دست آورد. همچنین، ضرایب همبستگی به‌دست‌آمده برای سه خرده مقیاس ارتباط سازنده متقابل (پنج سؤالی)، ارتباط اجتناب متقابل و ارتباط توقع/کناره‌گیر به ترتیب عبارت بودند از ۰,۵۸، ۰,۵۸- و ۰,۳۵- که همگی در سطح آلفای ۰,۰۱ معنی‌دار بودند. هیوی و همکاران^۱ (۱۹۹۶) روایی ملاکی و روایی سازه را برای خرده مقیاس الگوی ارتباط سازنده متقابل محاسبه نمودند که ضریب همبستگی به‌دست‌آمده ۰,۷۲ در سطح ۰,۰۰۱ معنادار بود. همچنین، پایایی این پرسشنامه با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ برای خرده مقیاس‌ها میان ۰,۵۰ تا ۰,۷۸ گزارش شده بود (Abbasi, Madani & Gholamali Lavasani, 2014). در پژوهش حاضر، با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ برای الگوی ارتباط سازنده متقابل ۰,۷۳، الگوی ارتباط اجتناب متقابل ۰,۷۹، الگوی ارتباط توقع/کناره‌گیر ۰,۷۰ و برای کل پرسشنامه ۰,۸۳ به دست آمد.

پرسشنامه سبک دل‌بستگی بزرگ‌سالان کولینز و رید^۲: این مقیاس شامل خودارزیابی از مهارت‌های ایجاد روابط و خود توصیفی شیوه شکل‌دهی روابط دل‌بستگی نسبت به چهره‌های دل‌بستگی نزدیک

1. Heavey et al

1. Collins & Reid attachment style questionnaire

است و مشتمل بر ۱۸ داده است که از طریق علامت‌گذاری روی یک مقیاس ۵ درجه‌ای از ۱- به هیچ‌وجه با خصوصیات من تطابق ندارد تا ۵- کاملاً با خصوصیات من تطابق دارد سنجیده می‌شود. با تحلیل عوامل، ۳ زیر مقیاس که هر مقیاس شامل ۶ ماده است مشخص می‌شود، ۳ زیر مقیاس عبارت‌اند از: الف- وابستگی^۱ (D): میزانی را که افراد به دیگران اعتماد می‌کنند به این صورت که آیا در مواقع لزوم قابل دسترسی‌اند، اندازه‌گیری می‌کند، ب- نزدیک بودن^۲ (C): میزان آسایش در رابطه با صمیمیت و نزدیکی هیجانی را اندازه‌گیری می‌کند و ج- اضطراب^۳ (A): ترس از داشتن رابطه را می‌سنجد. این ابزار بر پایه توصیف‌هایی که در پرسشنامه دل‌بستگی بزرگ‌سال Hazen & Shaver (۱۹۸۷) در مورد سه سبک اصلی دل‌بستگی وجود داشت تهیه شده است. زیرمقیاس اضطراب (A) با دل‌بستگی دوسوگرا- اضطرابی مطابقت دارد و زیرمقیاس نزدیک بودن (C) یک بعد دوقطبی است که اساساً توصیف‌های ایمن و اجتنابی را در کنار هم قرار می‌دهد؛ بنابراین نزدیک بودن در تطابق با دل‌بستگی ایمن است و زیرمقیاس وابستگی تقریباً عکس دل‌بستگی اجتنابی است. نتایج پژوهشی نشان داد که زیر مقیاس‌های نزدیک بودن، وابستگی و اضطراب در فاصله زمانی ۲ ماه و حتی در طول ۸ ماه پایدار بودند و در مورد قابلیت اعتماد این پرسشنامه دل‌بستگی بزرگ‌سالان میزان ضریب آلفای کرونباخ برای هر خرده مقیاس این پرسشنامه در ۳ نمونه از دانشجویان، در تمامی موارد بالای ۰.۸۰ گزارش شد که نشان داد آزمون از اعتبار بالایی برخوردار بوده است (Collins & Reid, 1990). همچنین، Pakdaman (2001) اعتبار آزمون را با استفاده از باز-آزمون مشخص کرد که این پرسشنامه بر روی دانش‌آموزان دبیرستان اجرا گردید و نتایج حاصل از دو بار اجرای این پرسشنامه با فاصله زمانی یک ماه از یکدیگر بیانگر آن بود که این آزمون در سطح ۹۵٪ دارای اعتبار است. در پژوهش حاضر، با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ برای سبک دل‌بستگی نزدیک بودن ۰.۷۰، سبک دل‌بستگی اضطرابی ۰.۷۳، سبک دل‌بستگی وابستگی ۰.۷۱ و برای کل پرسشنامه ۰.۷۵ به دست آمد.

پرسشنامه نستوهی روان‌شناختی کوباسا: این آزمون توسط کوباسا، ماری و بارتون^۱ تهیه شده است. یک پرسشنامه خودگزارشی است که میزان نستوهی روان‌شناختی افراد با آن سنجیده می‌شود و دارای ۵۰

---

1. dependency

3. closeness

3. anxiety

4. Kobasa psychological hardiness questionnaire

ماده و ۳ خرده مقیاس کنترل، تعهد و چالش (مبارزه‌جویی) است که هریک ۱۷، ۱۶، ۱۷ ماده از آزمون را به خود اختصاص داده‌اند. آزمودنی‌ها برای پاسخگویی باید نظر خود را در یک مقیاس ۴ درجه‌ای (از اصلاً صحیح نیست تا کاملاً صحیح است) بیان کنند. نمره‌گذاری مقیاس از ۰ تا ۳ است و آیتم‌های شماره ۲۷، ۲۶، ۲۵، ۲۴، ۲۳، ۲۲، ۵، ۴، ۳، ۲، ۱، به صورت معکوس نمره‌گذاری می‌شود. هرچه نمره فرد بالاتر باشد نشان‌دهنده عملکرد بهتر فرد است. اعتبار درونی مقیاس‌ها معنادار بود، به این ترتیب که اعتبار درونی خرده مقیاس تعهد ۰/۸۵، خرده مقیاس کنترل ۰/۷۰ و برای چالش ۰/۷۱ بود (Kobasa, 1979). همچنین، اعتبار سازه این آزمون مناسب ارزیابی شده است (Maddi & Khoshaba, 1994). این پرسشنامه در ایران توسط Ghorbani (1996) ترجمه شده و شاخصه‌های روان‌نسجی آن مورد تأیید قرار گرفته است. در پژوهش حاضر، با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ برای بعد تعهد ۰/۶۹، بعد کنترل ۰/۷۵، بعد چالش ۰/۷۵ و برای کل پرسشنامه نستوهی روان‌شناختی ۰/۸۵ به دست آمد.

شیوه اجرای پژوهش

مطابق با نمونه مشخص شده جهت پژوهش و با استفاده از شیوه نمونه‌گیری تصادفی خوشه‌ای، ۴ دانشکده از میان دانشکده‌های دانشگاه کاشان در سال تحصیلی ۹۷-۱۳۹۶ شامل دانشکده علوم انسانی (گروه‌های علوم و حقوق)، دانشکده مهندسی (گروه‌های مهندسی شیمی و مهندسی صنایع)، دانشکده علوم ریاضی (گروه‌های علوم کامپیوتر و آمار) و دانشکده زبان‌های خارجی (گروه‌های زبان انگلیسی و زبان عربی) انتخاب شدند و از میان دانشجویان متأهل ۲۲۷ نفر پرسشنامه‌ها را تکمیل کردند که چند پرسشنامه به دلیل ناقص بودن حذف شد و در نهایت ۲۱۷ پرسشنامه مورد تحلیل آماری قرار گرفت. تحلیل داده‌ها، با نرم‌افزار SPSS-23 و با استفاده از آزمون‌های آماری همبستگی پیرسون و تحلیل رگرسیون انجام شد.

یافته‌ها

آمار نمونه‌های پژوهش بر اساس جنسیت، شامل ۷۴ نفر مرد (۳۴،۱٪) و ۱۴۳ نفر زن (۶۵،۹٪) بودند؛ همچنین، بر اساس سن، ۱۳۳ نفر (۶۱،۱٪) میان ۲۰ تا ۳۰ سال، ۶۷ نفر (۳۱،۱٪) میان ۳۱ تا ۴۰ سال و ۱۷

نفر (۷,۸٪) هم میان ۴۱ تا ۵۰ سال داشتند؛ بر اساس مقطع تحصیلی، ۱۴۷ نفر (۶۷,۷٪) دانشجوی مقطع کارشناسی و ۷۰ نفر (۳۳,۳٪) هم دانشجوی تحصیلات تکمیلی بودند. یافته‌های توصیفی شامل میانگین و انحراف معیار و همبستگی میان متغیرهای پژوهش در جدول (۱) ارائه شده است. همچنین در ادامه، نتایج مربوط به تحلیل رگرسیونی گزارش شده است که ابتدا، نتایج پیش‌بینی متغیر خوشنودی زناشویی بر اساس متغیرهای الگوهای ارتباطی، سبک‌های دل‌بستگی و نستوهی روان‌شناختی ذکر شده است و سپس نتایج رگرسیونی متغیر خوشنودی زناشویی بر اساس هر کدام از متغیرهای پیش‌بین به صورت جداگانه بیان شده است. جهت استفاده از آزمون‌های پارامتریک به ویژه آزمون رگرسیون، پیش‌فرض‌های آزمون‌های پارامتریک از جمله داده‌های پرت، بهنجاری، خطی بودن، یکسانی پراکندگی و استقلال پس‌مانده‌ها بررسی و تأیید شد. همچنین، از نمودار Normal P-P Plot استفاده شد که نشان داد انحراف زیادی از بهنجاری وجود ندارد. همچنین از طریق فاصله‌های ماکسیمال نوبیس فقط ۲ داده پرت وجود داشت که با توجه به حجم بالای داده‌ها غیرمعمول نیست (تا ۱ درصد از داده‌ها قابل انتظار است). در ضمن با توجه به این که فاصله کوچک حداکثر ۰/۱۱۲ شد و کمتر از ۱ بود تأثیر زیادی بر نتایج مدل کلی نداشته است.

جدول ۱

میانگین، انحراف معیار و ضرایب همبستگی متغیرهای پژوهش

متغیرها	سازنده متقابل		ارتباط متقابل		ارتباط اجتناب متقابل		ارتباط توقع‌کناره‌گیر		سبک وابستگی		سبک نزدیک بودن		سبک اضطرابی		نستوهی		خوشنودی زناشویی	
	M	SD	M	SD	M	SD	M	SD	M	SD	M	SD	M	SD	M	SD	M	SD
ارتباط سازنده متقابل	۹/۳۵	۳/۶۲	۱															
ارتباط اجتناب متقابل	۱۴/۲۹	۴/۶۵	-۰/۲۸۸**		۱													
ارتباط توقع‌کناره‌گیر	۲۸/۵۸	۸/۲۷	-۰/۱۸**	۰/۳۶**	۱													
سبک وابستگی	۱۱/۰۱	۲/۸۲	-۰/۰۴۷	-۰/۰۲۲	-۰/۰۵۹	۱												
سبک نزدیک بودن	۱۳/۱۳	۲/۸۷	-۰/۱۰۱	-۰/۰۸۲	۰/۱۱۴	-۰/۱۴*	۱											
سبک اضطرابی	۱۰/۹۷	۵/۱۱	-۰/۱۹۴**	-۰/۰۸۵	۰/۰۴۶	-۰/۰۸	-۰/۰۱۷	۱										
نستوهی روان‌شناختی	۸۸/۴۲	۱۷/۵	-۰/۱۷۳*	-۰/۱۷۰*	۰/۰۴۲	-۰/۰۴۲	۰/۱۴۵*	-۰/۲۷۲**	۱									
خوشنودی زناشویی	۱۶۶/۹	۲۷/۵	-۰/۱۴۷*	-۰/۱۰۹	۰/۱۵۲*	-۰/۰۳۳**	۰/۴۰۳**	-۰/۴۰۳**	۰/۵۲**	۱								

**P<۰/۰۱؛ *P<۰/۰۵ (n=۲۱۷)

چنانچه در جدول (۱) مشخص است میانگین‌ها و انحراف معیار متغیرهای پژوهش نشان داده شده است در میان الگوهای ارتباطی، بیشترین میزان الگوی ارتباطی مربوط به الگوی ارتباطی توقع/کناره گیر با میانگین ۲۸/۵۸ و انحراف معیار ۸/۲۷ بود و سپس الگوی ارتباطی اجتناب متقابل قرار داشت و کمترین میزان ارتباط به الگوی ارتباط سازنده متقابل با میانگین ۹/۳۵ و انحراف معیار ۳/۶۲ تعلق داشت. همچنین، نمرات سبک-های دل‌بستگی به هم نزدیک بودند که ابتدا سبک دل‌بستگی نزدیک بودن قرار داشت، سپس سبک دل‌بستگی وابستگی و کمترین مربوط به سبک اضطرابی با میانگین ۱۰/۹۷ و انحراف معیار ۵/۱۱ بود. نتایج آزمون همبستگی نشان داد خوشنودی زناشویی با ارتباط سازنده متقابل ($p < ۰/۰۱$)، سبک‌های دل‌بستگی وابستگی ($p < ۰/۰۵$)، سبک دل‌بستگی نزدیک بودن ($p < ۰/۰۱$)، و نستوهی روان‌شناختی ($p < ۰/۰۱$) همبستگی مستقیم و معنادار دارد ($p < ۰/۰۱$). همبستگی خوشنودی زناشویی با سبک دل‌بستگی اضطرابی ($p < ۰/۰۱$) و ارتباط اجتناب متقابل ($p < ۰/۰۵$) معکوس و معنادار است. اما همبستگی خوشنودی زناشویی با ارتباط توقع/کناره معکوس و غیر معنادار است ($p < ۰/۰۵$).

جدول ۲

خلاصه مدل پیش‌بینی خوشنودی زناشویی بر اساس الگوهای ارتباطی، سبک‌های دل‌بستگی و نستوهی روان‌شناختی

مدل	ضریب همبستگی	ضریب تعیین	ضریب تعیین	خطای معیار	ضریب
	چندگانه	تعدیل شده	تخمین	دوربین - واتسون	
۱	۰/۶۷۶	۰/۴۵۷	۰/۴۳۹	۲۰/۶۳	۱/۸۸۶

چنانچه جدول (۲) نشان می‌دهد ضریب همبستگی چندگانه بین الگوهای ارتباطی و سبک‌های دل‌بستگی و نستوهی روان‌شناختی با خوشنودی زناشویی برابر با $R = ۰/۶۷۶$ به دست آمد. ضریب تعیین برابر ۰/۴۵۷ بود که به عبارتی، ۴۵/۷ درصد از واریانس خوشنودی زناشویی از طریق الگوهای ارتباطی، سبک‌های دل‌بستگی و نستوهی روان‌شناختی قابل تبیین است ($R^2 = ۰/۴۵۷$). ضریب دوربین - واتسون هم‌مقدار مناسب و قابل قبول را نشان می‌دهد. همچنین، مقادیر تحمل (Tolerance) و عامل افزایش واریانس (VIF) به ترتیب برابر از ۰/۷۱ تا ۰/۷۹ و ۱/۳۹ تا ۱/۲۶ بود که نشان داد چند هم خطی وجود ندارد.

جدول ۳

ضرایب رگرسیون خوشنودی زناشویی با الگوهای ارتباطی، سبک‌های دل‌بستگی و نستوهی روان‌شناختی

مدل	متغیر	ضریب B	β Eta	T	Sig	ضریب همبستگی
۱	مقدار ثابت	۱۰۳/۴۲	-	۷/۰۸۲	۰/۰۱	-
	ارتباط سازنده متقابل	۰/۸۲۶	۰/۲۸۰	۴/۶۶۶	۰/۰۱	۰/۲۳۸
	ارتباط اجتناب متقابل	-۰/۴۴۲	-۰/۰۷۵	-۱/۳۰۵	۰/۱۹۳	-۰/۰۶۷
	ارتباط توقع/کناره‌گیر	۰/۴۸۱	۰/۱۴۴	۲/۶۰۸	۰/۰۱۰	۰/۱۳۳
	سبک وابستگی	۱/۰۰۰	۰/۱۱۸	۲/۳۰۵	۰/۰۲۲	۰/۱۱۷
	سبک نزدیک بودن	۱/۳۹۴	۰/۱۴۲	۲/۷۴۴	۰/۰۰۷	۰/۱۴۰
	سبک اضطرابی	-۱/۶۴۰	-۰/۲۶۸	-۴/۹۶۷	۰/۰۱	-۰/۲۵۳
	نستوهی روان‌شناختی	۰/۴۷۳	۰/۳۰۰	۵/۰۱	۰/۰۱	۰/۲۵۶

به منظور تعیین سهم هر یک از متغیرهای پیش‌بین از مقادیر بتا (β) استفاده شد. بر اساس داده‌های جدول بالا، بیشترین مقدار بتا برای نستوهی روان‌شناختی برابر ۰/۳۰ و کمترین مقدار بتا برای ارتباط اجتناب متقابل برابر ۰/۰۷۵- است. این مقادیر نشان می‌دهد نستوهی روان‌شناختی سهم قوی‌تری را در تبیین خوشنودی زناشویی دارد. سطح معناداری آزمون تساوی ضرایب رگرسیون ارتباط سازنده متقابل، ارتباط توقع/کناره‌گیر، سبک وابستگی، سبک نزدیک بودن، سبک اضطرابی و نستوهی روان‌شناختی با مقدار صفر، کوچک‌تر از ۵ درصد ($P < ۰/۰۵$) است، بنابراین فرض تساوی ضرایب رگرسیون آن‌ها با مقدار صفر رد شده و نیازی به خارج کردن آن‌ها از معادله رگرسیون نیست. به عبارت بهتر، متغیرهای ارتباط سازنده متقابل، ارتباط توقع/کناره‌گیر، سبک وابستگی، سبک نزدیک بودن، سبک اضطرابی و نستوهی روان‌شناختی سهم معناداری در معادله رگرسیونی دارند. همچنین، ضریب همبستگی نیمه تفکیکی میان متغیرهای پیش‌بین با متغیر ملاک نشان داده شده است که نشان از همبستگی هر متغیر بعد از حذف نقش متغیرهای دیگر (تعدیل‌گر) با متغیر وابسته است؛ یعنی محاسبه میزان رابطه خطی میان دو متغیر که اثر سایر متغیرها کنترل شده است.

جدول ۴

خلاصه مدل پیش‌بینی خوشنودی زناشویی بر اساس الگوهای ارتباطی

مدل	ضریب همبستگی	ضریب تعیین	ضریب تعیین	خطای معیار	ضریب
	چندگانه	تعدیل شده	تخمین	دوربین - واتسون	
۱	۰/۴۹۶	۰/۲۴۶	۰/۲۳۶	۲۴/۰۸	۱/۷۹۸

جدول (۴) نشان می‌دهد ضریب همبستگی چند گانه بین الگوهای ارتباطی با خوشنودی زناشویی برابر با $R=0/496$ است. درصد از واریانس خوشنودی زناشویی از طریق الگوهای ارتباطی قابل تبیین است ($R^2=0/246$). از طرفی، مقدار ضریب دوربین-واتسون مناسب و قابل قبول است.

جدول ۵

ضرایب رگرسیون خوشنودی زناشویی از طریق الگوهای ارتباطی

مدل	متغیر	ضریب B	β Eta	T	Sig	ضریب همبستگی
۱	مقدار ثابت	۱۵۶/۷۳۷	-	۲۱/۸۵۲	۰/۰۰۱	-
	ارتباط سازنده متقابل	۱/۴۶۰	۰/۴۹۶	۷/۹۵۰	۰/۰۰۱	۰/۴۷۳
	ارتباط اجتناب متقابل	-۰/۱۹۹	-۰/۰۳۴	-۰/۵۱۰	۰/۶۱۱	-۰/۰۳۰
	ارتباط توقع/کناره‌گیر	-۰/۲۷۲	۰/۰۸۲	۱/۲۷۶	۰/۲۰۳	۰/۰۷۶

چنانچه در جدول (۵) نشان داده شده است به منظور تعیین سهم هر یک از متغیرهای پیش‌بین از مقادیر بتا (β) استفاده شد. بر اساس داده‌های جدول بالا، بیشترین مقدار بتا برای ارتباط سازنده متقابل برابر $0/496$ و کمترین مقدار بتا برای ارتباط اجتناب متقابل برابر $-0/034$ است. این مقادیر نشان می‌دهد ارتباط سازنده متقابل سهم یگانه‌ای را در تبیین متغیر ملاک دارد. همچنین، ضرایب همبستگی نیمه تفکیکی میان متغیرهای پیش‌بین و متغیر ملاک نشان داده است که به ترتیب، ارتباط سازنده متقابل، ارتباط توقع/کناره‌گیر و ارتباط اجتناب متقابل بیشترین همبستگی را با خوشنودی زناشویی در مدل داشته‌اند.

جدول ۶

خلاصه مدل پیش‌بینی خوشنودی زناشویی بر اساس سبک‌های دل‌بستگی

مدل	ضریب همبستگی	ضریب تعیین	ضریب تعیین	خطای معیار	ضریب
	چندگانه	تعدیل شده	تخمین	دوربین - واتسون	
۱	۰/۴۶۷	۰/۲۱۸	۰/۲۰۷	۲۴/۵۳	۱/۸۴۱

جدول (۶) نشان می‌دهد ضریب همبستگی چندگانه بین سبک‌های دل‌بستگی با خوشنودی زناشویی برابر با $R=0/467$ بود. درصد از واریانس خوشنودی زناشویی از طریق سبک‌های دل‌بستگی تبیین می‌شود ($R^2=0/218$).

جدول ۷

ضرایب رگرسیون خوشنودی زناشویی از طریق سبک‌های دل‌بستگی

مدل متغیر	ضریب B	β Eta	T	Sig	ضریب همبستگی نیمه تفکیکی
۱ مقدار ثابت	۱۵۴/۸۸۵	-	۱۴/۰۴۶	۰/۰۰۱	-
سبک وابستگی	۱/۱۰۲	۰/۱۳	۲/۱۴۳	۰/۰۳۳	۰/۱۳۰
سبک نزدیک بودن	۱/۹۸۴	۰/۲۰۳	۳/۳۳۸	۰/۰۰۱	۰/۲۰۲
سبک اضطرابی	-۲/۳۸	-۰/۳۸۹	-۶/۴۰۴	۰/۰۰۱	-۰/۳۸۸

به‌منظور تعیین سهم هر یک از متغیرهای پیش‌بین از مقادیر بتا (β) استفاده شد. بر اساس داده‌های جدول (۷)، بیشترین مقدار بتا برای سبک اضطرابی برابر $-0/389$ و کمترین مقدار بتا برای سبک وابستگی برابر $0/13$ است. این مقادیر نشان می‌دهد سبک اضطرابی سهم قوی‌تری را در پیش‌بینی متغیر ملاک دارد. سبک وابستگی، سبک نزدیک بودن و سبک اضطرابی سهم معناداری در معادله رگرسیونی دارند و خوشنودی زناشویی را پیش‌بینی می‌کنند. ضریب همبستگی نیمه تفکیکی نشان می‌دهد به ترتیب سبک اضطرابی، سبک نزدیک بودن و سبک وابستگی بیشترین همبستگی را با متغیر خوشنودی زناشویی در این مدل داشته‌اند.

بحث و نتیجه‌گیری

هدف پژوهش حاضر پیش‌بینی خوشنودی زناشویی بر پایه الگوهای ارتباطی، سبک‌های دل‌بستگی و نستوهی روان‌شناختی بود. برابر نتایج به‌دست آمده، متغیرهای ارتباط سازنده متقابل، ارتباط توقع/کناره‌گیر، سبک وابستگی، سبک نزدیک بودن، سبک اضطرابی و نستوهی روان‌شناختی نقش معناداری در پیش‌بینی خوشنودی زناشویی داشتند. همچنین، نتایج همبستگی پیرسون نشان داد که خوشنودی زناشویی با ارتباط سازنده متقابل، سبک دل‌بستگی ایمن و نستوهی روان‌شناختی رابطه مستقیم و معنادار داشت. همچنین، خوشنودی زناشویی با سبک دل‌بستگی اضطرابی رابطه معکوس معنادار داشت. از طرف دیگر، همبستگی

خوشنودی زناشویی با ارتباط اجتناب متقابل معکوس و معنادار ولی با ارتباط اجتناب متقابل معکوس و غیر معنادار بود. نتایج این پژوهش با نتایج پژوهش‌های متعددی همسو است که به برخی از این پژوهش‌ها اشاره خواهد شد.

Parvandi, Arefi & Moradi (2016) نشان دادند که میان الگوهای ارتباط سازنده متقابل و خوشنودی زناشویی رابطه مثبت و میان الگوی ارتباطی توقع/کناره‌گیر و ارتباط اجتناب متقابل با خوشنودی زناشویی رابطه منفی وجود دارد. پژوهش Farhadian (2013) نشان داد که در میان الگوهای ارتباطی، بیشترین همبستگی میان رابطه سازنده متقابل و خوشنودی زناشویی وجود داشت. همچنین، میان الگوی ارتباطی توقع/کناره‌گیر رابطه‌ای با خوشنودی زناشویی نداشت و میان خوشنودی زناشویی و ارتباط اجتناب متقابل همبستگی منفی به دست آمد. نتایج تحلیل رگرسیون نشان داد که از میان الگوهای ارتباطی، الگوی ارتباطی سازنده متقابل می‌تواند خوشنودی زناشویی را پیش‌بینی کند. همچنین، پژوهش Thanagooee et al. (2011) نشان داد که میان الگوهای ارتباطی سازنده متقابل با خوشنودی زناشویی رابطه مثبت وجود دارد و میان الگوی ارتباطی توقع-کناره‌گیر و ارتباط اجتناب متقابل با خوشنودی زناشویی رابطه منفی وجود داشت. الگوهای ارتباطی به‌ویژه الگوی توقع/کناره‌گیر پیش‌بین خوشنودی زناشویی بودند (Cauchlin, 2013).

نتایج پژوهش حاضر نشان داد که الگوهای ارتباطی به‌ویژه ارتباط سازنده متقابل توانایی پیش‌بینی خوشنودی زناشویی را داشتند. در تبیین این یافته پژوهش، می‌توان گفت الگوی ارتباط سازنده به‌طور طبیعی به دلیل افزایش احتمال حل مسئله و کاهش احساسات منفی ناشی از ناتمام ماندن حل مشکلات، کیفیت رابطه را بهبود می‌بخشد. لذا طبیعی است زوجینی که از ارتباطی سازنده برخوردارند و به‌صورت منطقی و به‌دوراز توقعات بی‌جا و همچنین اجتناب غیرمنطقی از بحث و تعارض، با هم ارتباط دارند، خوشنودی زناشویی بالاتری را نشان دهند (Barzegar & Samani, 2016). همسرانی که از این الگو در روابط خود استفاده می‌کنند توانایی بروز احساسات و حل مسئله را دارند و می‌توانند درباره مسائل مذهبی، مالی و اخلاقی با یکدیگر سخن بگویند. آن‌ها از شیوه برد/برد استفاده می‌کنند و به‌عنوان رقیب به یکدیگر نمی‌نگرند. لذا برقراری رابطه درست، سبب سازگاری با ناهمگونی‌ها می‌شود (Ansari, 2014). به‌طور کل، کیفیت روابط زناشویی می‌تواند سازگاری و خوشنودی زناشویی را به دنبال داشته باشد (Behbahani Mondani Zadeh & Homaei, 2020).

نتایج پژوهش حاضر نشان داد که سبک‌های دل‌بستگی توانایی پیش‌بینی خوشنودی زناشویی را داشتند که همسو با این یافته پژوهش، [Abu-ali, Bakhtirpour & Makvandi \(2014\)](#) نشان دادند که بین سبک دل‌بستگی ایمن با رضایت زناشویی رابطه مثبت وجود دارد و بین سبک دل‌بستگی اجتنابی و دوسوگرا با رضایت زناشویی رابطه منفی وجود داشت. [Fuadian \(2016\)](#) نشان داد که میان خوشنودی زناشویی با سبک دل‌بستگی ایمن رابطه مثبت و میان خوشنودی زناشویی با سبک دل‌بستگی اجتنابی و دوسوگرا رابطه منفی وجود دارد. در همین راستا، [Hamidi \(2007\)](#) نشان داد که دانشجویان متأهل با سبک دل‌بستگی ایمن، از خوشنودی زناشویی بالاتری برخوردارند و دانشجویانی که از سبک دل‌بستگی نایمن اجتنابی و دوسوگرا برخوردار بودند، میزان رضایت زناشویی آن‌ها به‌طور معناداری کمتر از افراد دارای سبک دل‌بستگی ایمن بود. برخی پژوهش‌ها نشان داده‌اند که هیچ تفاوتی بین زنان و مردان در رضایت از رابطه وجود ندارد؛ بلکه، دل‌بستگی به‌عنوان پیش‌بینی کننده خوشنودی از رابطه بهتر عمل می‌کند ([Diamond, Brimhall & Elliott, 2018](#)). از طرفی، تکانشی بودن به‌طور منفی با خوشنودی زناشویی مرتبط است و به‌طور منفی با ارتباط مثبت مرتبط است که تکانش‌گری تا حدودی از طریق تأثیر بر ارتباط، باعث کاهش خوشنودی زناشویی می‌شود ([Tan, Jarnecke & South, 2017](#)). رفتارهای بین فردی و ارتباط و فرآیندهای درونی مانند سبک‌های دل‌بستگی بر روابط و وضعیت‌های زناشویی تأثیر گذار است؛ همچنین سبک‌های دل‌بستگی و الگوهای ارتباطی پیش‌بینی کننده صمیمیت و خوشنودی زناشویی بوده است ([Cutler, 2009](#)).

بررسی‌های متعدد نشان می‌دهد که اعتماد به خود و اعتماد به دیگران، دو ویژگی اساسی افراد با سبک دل‌بستگی ایمن محسوب می‌شود. طرز تلقی افراد با سبک دل‌بستگی ایمن نسبت به خود، دیگران و آینده روشن و مثبت است. این افراد به دنبال راه کارهای گوناگون برای حل مشکلات خود هستند و از خود، گرمی و صمیمیت نشان می‌دهند و روابط عاطفی شان همراه با لذت و کسب آرامش است و به شریک جنسی خود اعتماد دارند. این ویژگی‌ها رضایت‌مندی آن‌ها را از روابط با همسرشان افزایش می‌دهد. در مقابل فقدان اعتماد به خود و دیگران دو مشخصه افراد نایمن است. فقدان اعتماد به دیگران منجر به ایجاد فاصله و عدم دریافت حمایت دیگران می‌شود. افراد با سبک دل‌بستگی نایمن از صمیمیت اجتناب می‌کنند. این احساس نایمینی و عدم اعتماد در آن‌ها، موجب می‌گردد که احساس نارضایتی بیشتری در زندگی فردی و زناشویی خود داشته باشند ([Teimoori Asfichi, Gholamali Lavasani & Bakhshayesh, 2013](#)).

افراد با دل‌بستگی اضطرابی، در الگوهای فعال‌سازی درونی که مؤلفه شناختی بنیادین دل‌بستگی است نسبت به ارزش خود شک دارند و افراد دارای دل‌بستگی اجتنابی نیز در الگوی فعال‌سازی درونی خود، نسبت به فرد دیگر که اینجا همسر شخص است بی‌اعتماد بوده و نسبت به پاسخگری و در دسترس بودن شریک زندگی خود تردید دارند که این دو مؤلفه منفی شناختی بنیادین، در این افراد احتمالاً باعث می‌گردد که رضایت‌مندی پایینی را احساس کنند. در مقابل افراد دارای دل‌بستگی ایمن در الگوی فعال‌سازی درونی خود هم خودشان را ارزشمند می‌دانند و هم دیگران را پاسخ‌گو و در دسترس می‌بینند و در صورت به وجود آمدن مشکلی به‌جای سرزنش کردن خود (دل‌بستگی اضطرابی) یا متهم کردن دیگری و دوری‌گزینی (دل‌بستگی اجتنابی) دنبال بهبود رابطه می‌باشند، که این باعث می‌شود که احساس رضایت‌مندی بالاتری در روابط داشته باشند (Fathi et al., 2013).

نتایج پژوهش حاضر نشان داد که نستوهی روان‌شناختی توانایی پیش‌بینی خوشنودی زناشویی را دارد. همسو با این یافته پژوهش، Porzor et al. (2014) نشان دادند که نستوهی روان‌شناختی و خوشنودی زناشویی رابطه مثبت دارند. Golparvar & Setayeshmanesh (2014) نشان دادند که میان مسائل شخصیتی، حل تعارض، مدیریت مالی، خانواده و دوستان و عامل کلی خوشنودی زناشویی با نستوهی روان‌شناختی در دانشجویان رابطه وجود دارد. نستوهی روان‌شناختی به‌عنوان یکی از عوامل شخصیتی نقش مهمی در غلبه افراد بر و بحرانی دارد. Johari (2013) نشان داد که میان نستوهی روان‌شناختی با سازگاری زناشویی رابطه‌ای مثبت وجود دارد و برعکس، میان استرس ادراک شده و سازگاری زناشویی رابطه منفی وجود دارد. Moein, Ghiasi & Masmoei (2011) نشان دادند که نستوهی روان‌شناختی توانایی پیش‌بینی سازگاری زناشویی را داشت.

در تبیین این یافته می‌توان گفت، از آنجا که نستوهی روان‌شناختی، مجموعه‌ای متشکل از ویژگی‌های شخصیتی است که در رویارویی با حوادث فشارزای زندگی به‌عنوان سپری محافظ عمل می‌نماید و افراد دارای این ویژگی احساس کنترل، تعهد و چالش مثبت دارند. این افراد می‌توانند بر شرایط سخت زندگی کنترل داشته باشند و در قبال مسئولیت‌ها متعهد باشند و از زندگی زناشویی خود خوشنودی بالایی دارند. نستوهی روان‌شناختی به‌عنوان یکی از عوامل شخصیتی، نقش مهمی در غلبه افراد بر شرایط دشوار دارد. چندین عامل را در سازگاری و خوشنودی زناشویی مؤثر دانسته‌اند که از مهم‌ترین آن‌ها عوامل شخصیتی است. از سوی دیگر، نستوهی روان‌شناختی سازه‌ای شخصیتی است که باعث می‌شود نه تنها افراد بیشتر موقعیت‌های پیش‌روی خود را تهدیدکننده و کنترل‌ناپذیر نبینند بلکه در مواقعی که باید به فعالیت‌هایی

دست بزنند که نسبت به آن رغبت ندارند، با استفاده از راهبردهایی، آن فعالیت را به یک کار جالب، مثبت و فرصتی برای رشد تبدیل می‌کنند و می‌توانند شرایط را متناسب با ویژگی‌های خود سازگار نمایند این ویژگی باعث افزایش میزان خوشنودی زوجین از زندگی زناشویی‌شان می‌شود (Johari, 2013).

با توجه به نتایج پژوهش که نشان داد خوشنودی زناشویی بر اساس الگوهای ارتباطی، سبک‌های دل‌بستگی و نستوهی روان‌شناختی قابل پیش‌بینی است، می‌توان از طریق آموزش صحیح الگوهای ارتباطی که ارتباط سازنده متقابل نقش مثبت در خوشنودی زناشویی دارد و برعکس، ارتباط توقع/کناره‌گیر و ارتباط اجتناب متقابل مخرب روابط زناشویی است، خوشنودی زناشویی را افزایش داد. همچنین، با آگاهی دادن به زوجین در مورد سبک‌های دل‌بستگی‌شان به آن‌ها کمک کرد تا با دلایل رفتاری یکدیگر بیشتر آشنا شده و بدانند که سبک‌های دل‌بستگی‌شان می‌تواند در روابط میان فردی‌شان و در خوشنودی زناشویی‌شان نقش مهمی داشته باشد و با مراجعه به مشاوران خانواده اجازه ندهند که روابط زناشویی‌شان آسیب ببیند. از سوی دیگر، با توجه به اهمیت نستوهی روان‌شناختی در خوشنودی زناشویی، می‌توان با تقویت این ویژگی شخصیتی به زوجین کمک کرد تا روابط زناشویی‌شان غنی‌تر شده و سازگاری زناشویی و خوشنودی زناشویی تسهیل شود.

محدودیت‌ها و پیشنهادها

از محدودیت‌های پژوهش حاضر می‌توان به نمونه پژوهش اشاره کرد که شامل دانشجویان متأهل دانشگاه کاشان بود و در تعمیم نتایج به سایر جوامع باید احتیاط نمود. پیشنهاد می‌شود متغیرهای پژوهش در جوامع دیگر و در نمونه‌های غیر دانشجویی مورد بررسی قرار گیرد. محدودیت دیگر، روش پژوهش بود که از نوع مطالعات همبستگی بود که نمی‌توان از نتایج پژوهش حاضر استنباط علت و معلولی داشت و پیشنهاد می‌شود با توجه به اینکه خوشنودی زناشویی بر اساس الگوهای ارتباطی، سبک‌های دل‌بستگی و نستوهی روان‌شناختی قابل پیش‌بینی بود در پژوهش‌های آتی از روش‌های دیگر پژوهش از جمله روش‌های پژوهش آزمایشی و پژوهش‌های زمینه‌ای استفاده شود. به لحاظ بالینی، پیشنهاد می‌شود مشاوران خانواده و زوج درمانگران در جهت افزایش خوشنودی زناشویی به بررسی الگوهای ارتباطی، سبک‌های دل‌بستگی و نستوهی روان‌شناختی زوجین بپردازند.

مشارکت نویسندگان

آماده‌سازی مقاله و انجام اصلاحات اساسی و محتوایی بر عهده نویسنده اول بود. همچنین، انجام مطالعه نخستین، جمع‌آوری و تحلیل داده‌ها را نویسنده دوم به عهده داشت.

منابع مالی

برای این پژوهش از هیچ اداره یا سازمانی حمایت مالی و معنوی دریافت نشده است.

دسترسی به مواد و داده‌ها

داده‌ها و ابزارها در بخش پایان‌نامه‌های کتابخانه مرکزی دانشگاه قم قابل‌دسترس است.

تصویب اخلاق و خوشنودی برای مشارکت

طرح پژوهش حاضر قبل از اجرا به تأیید کمیته پژوهشی دانشگاه قم رسیده بود و اصول اخلاق پژوهش در اجرای پژوهش و چاپ مقاله مستخرج از پژوهش رعایت شده است.

خوشنودی برای انتشار

انتشار اطلاعات پژوهش حاضر با آگاهی و مسئولیت نویسندگان است.

تصریح درباره تعارض منافع

این مقاله از پایان‌نامه کارشناسی ارشد در دانشگاه قم با عنوان "پیش‌بینی خوشنودی زناشویی بر اساس الگوهای ارتباطی، سبک‌های دل‌بستگی و نستوهی روان‌شناختی در دانشجویان متأهل دانشگاه کاشان" استخراج شده است و هیچ‌گونه تعارض منافع وجود ندارد.

References

- Abbasi, M., Madani, Y., & Gholamali Lavasani, M. (2014). Teaching "Practical Application of Intimacy Relationship Skills" in a Group Format and its Effectiveness on Couples' Communication patterns in Marriage Threshold couples, *Journal of Family Counseling and Psychotherapy*, 4, 2(14), 227-247. [Persian] [[link](#)]
- Abu-ali, S., Bakhtirpour, S., & Makvandi, B. (2014). The relationship between religious attitudes and attachment styles with the marital satisfaction of working women in Omidieh, *International Conference on Humanities and Behavioral Studies*, Tehran. [Persian] [[link](#)]

- Alinaghizadeh, M. (2014). *Comparison of attachment styles, communication patterns and marital satisfaction of Behbahan working and housewives*, Master thesis, Islamic Azad University (Marvdasht Branch). [Persian] [[link](#)]
- Ansari, P. (2014). *The relationship between maladaptive schemas, love styles and couples' communication patterns with marital quality*, Master thesis, Razi University. [Persian] [[link](#)]
- Banse, R. (2004). Adult attachment and marital satisfaction: Evidence for dyadic configuration effects. *Journal of Social and Personal Relationships*, 21(2), 273-282. [[link](#)]
- Barzegar, E., & Samani, S. (2016). The mediating role of intimacy in the relationship between communication patterns and marital quality of life, *Woman and Society*, 7, 2(26), 115-128. [Persian] [[link](#)]
- Behbahani Mondani Zadeh, A., & Homaei, R. (2020). The Relationship Stigma Infertility and Psychological Distress with Quality of Marital Relationship through the Mediation of Meta-Emotion in Infertile Women. *Journal of Family Research*, 16(1), 55-76. [Persian] [[Link](#)].
- Cauchlin, John.P. (2013) The Demand/ withdraw Pattern of Communication as a Predictor of Marital Satisfaction over Time. *Humanity Communication Research*, 28, 1, 49-85. [[link](#)]
- Christensen, a. & Heavey, C.L. (1990). Gender and social structure in the demand/withdraw pattern of marital conflict. *Journal of Personality and Social Psychology*, 59(1), 73-81. [[link](#)]
- Colins. N. L. & Read, S. (1990). Adult attachment working model and relationship quality in dating couples. *Journal of personality and social psychology*, 58, 603-644. [[link](#)]
- Cutler, I. L. (2009). *The study of adult attachment styles, communication patterns, and relationship satisfaction in heterosexual individuals* (Doctoral dissertation, Capella University). [[link](#)]
- Darakhshan, D. (2019). The effectiveness of mindfulness training on marital quality of life and marital adjustment of methadone maintenance (MMT) addicts in Shahrekord. *Journal of Recent Advances in Psychology, Educational Sciences, and Education*, 2(12), 12-30. [Persian] [[Link](#)].
- Diamond, R. M., Brimhall, A. S., & Elliott, M. (2018). Attachment and relationship satisfaction among first married, remarried, and post-divorce relationships. *Journal of Family Therapy*, 40, 111-127. [[link](#)]
- Ebadatpour, B. (2000). *Normative Questionnaire of Marital Communication Patterns in Tehran in the year of 1999-2000*, Master thesis, Kharazmi University. [Persian] [[link](#)]

- Etemadi, O., Jaberi, S., Jazaieri, R., & Ahmadi, S. (2014). Investigating the relationship between communicative skills, communicative patterns, conflict management styles, and marital intimacy in Isfahanian women, *Sociology of Women*, 5, 1(17). 63-74. [Persian] [[link](#)]
- Farhadian, P. (2013). *Predicting marital satisfaction based on communication patterns and intimacy dimensions*, Master thesis, Islamic Azad University (Kermanshah Branch). [Persian] [[link](#)]
- Fathi, E., Etemadi, A., Hatami, A., & Gourji, Z. (2013). The relationship between attachment styles, marital commitment, and marital satisfaction among married students of Allame Tabatabai University, *Woman & Study of Family*, 5, 18, 63-82. [Persian] [[link](#)]
- Fuadian, M. (2016). *Comparison of Attachment Styles and Marital Satisfaction in Visual and Blind Men*, Master thesis, Islamic Azad University (Shahrod Branch). [Persian] [[link](#)]
- Ghanbarian, E., Keshavarz Afshar, H., Eskandari, N., & Saeedi, S. (۲۰۲۰). The effectiveness of mindfulness-based cognitive therapy on the life quality and the desire for divorce in newly married couples, *Journal of Family Counseling and Psychotherapy*, 9, 2(28), 31-52. [Persian] [[link](#)]
- Ghorbani, N. (1996). Hardiness: The Existential Construct of Personality, *Psychological Research*, 3, 3 & 4, 76-92. [Persian] [[link](#)]
- Golparvar, S., & Setayeshmanesh, M. (2014). Predicting of Marital Satisfaction based on Perfectionism in Married Women Students, *Strategic Study of Women*, 17, 65, 215-247. [Persian] [[link](#)]
- Gottman, J. M. & C. I. Notarious (2004). Marital in 20TH Century and Research and for 21st Century, *Family Process*, 41, 2, 159-197. [[link](#)]
- Hamidi, F. (2007). A study on the relationship between attachment styles and marital satisfaction in married students of Teacher Training University, *Journal of Family Research*, 3, 9, 443-453. [Persian] [[link](#)]
- Hazan, C., & Shaver, P. (1987). Romantic love conceptualized as an attachment process. *Journal of Personality and Social Psychology*, 52(3), 511–524. [[link](#)]
- Hosseini, F., & Alavi Langeroodi, S. K. (2018). The role of attachment styles and marital satisfaction on sexual satisfaction through the mediation of love among married, *Women's Study Sociological & Psychological*, 15, 3 (52). [Persian] [[link](#)]
- Hosseini, Z. (2012). Investigating the Relationship between Attachment Styles and Depression on Marital Satisfaction by Mediation of Conflict Resolution Methods, Master thesis, Shahid Chamran University of Ahvaz. [Persian] [[link](#)]

- Johari, J. (2013). Evidence of a strong psychological relationship, perceived stress, and social support with marital adjustment, Master thesis, Razi University. [Persian] [\[link\]](#)
- Kianipour, F., & Aminiha, A. (2020). The effectiveness of emotion-focused couple therapy on emotional divorce and the quality of the relationship with the spouse's family. *Journal of Family Counseling and Psychotherapy*, 9(2), 195-212. [Persian] [\[Link\]](#).
- Kobasa, S. C. (1979). Stressful life events, personality, and health: An inquiry into hardiness. *Journal of personality and social psychology*, 37(1), 1-11. [\[link\]](#)
- Krejcie, R.V., & Morgan, D.W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30, 607-610. [\[link\]](#)
- Láng, A. (2010). Attachment and emotion regulation—clinical implications of a non-clinical sample study. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 5, 674-678. [\[link\]](#)
- Maddi, S. R. (2006). Hardiness: The courage to grow from stress. *The Journal of Positive Psychology*, 1(3), 160-168. [\[link\]](#)
- Maddi, S. R., & Khoshaba, D. M. (1994). Hardiness and mental health. *Journal of Personality Assessment*, 63(2), 265-274. [\[link\]](#)
- Martorell, G., Papalia, D., & Feldman, R. (2014). A Child's world: infancy through adolescence. New York: McGraw-hill. [\[link\]](#)
- Moein, L., Ghiasi, P., & Masmoei, R. (2011). Relationship between Psychological Hardiness and Marital, *Woman & Society*, 2, 8, 163-190. [Persian] [\[link\]](#)
- Nazari, M. A. (2019). *Fundamentals of Couples Therapy and Family Therapy*, Elm Publication, Tehran. [Persian] [\[link\]](#)
- Olson, D. H., & Defrain, J. (2014). *Marriages & families intimacy, diversity and strengths* (8th Ed). New York: McGraw-Hill. [\[link\]](#)
- Olson, D. H., & Fowers, B. J. (1993). Five types of marriage: An empirical typology based on ENRICH. *The Family Journal*, 1(3), 196-207. [\[Link\]](#)
- Oulia, N., Fatehizadeh, M., & Bahrami, F. (2019). *Marital Enrichment Training*, Danjeh Publication, Tehran. [Persian][\[link\]](#)
- Pakdaman, Sh. (2001). *Investigating the Relationship between Attachment and Social Desire in Adolescents*, Doctoral dissertation, University of Tehran. [Persian] [\[link\]](#)
- Parvandi, A., Arefi, M., & Moradi, A. (2016). The role of family functioning and couples communication patterns in marital satisfaction, *FPCEJ*, 2(1), 54-65. [Persian] [\[link\]](#)
- Porzor, P., Abolghasemi, A., & Banidost, A. (2014). The relationship between psychological hardiness and optimism and marital satisfaction of women, *The National Congress of Family Psychology is a step in drawing the desired pattern for the family*, Ahvaz, Iran. [Persian] [\[link\]](#)

- Reisipour, Z. (2013). *Investigating the Relationship between Attachment Styles and Self-esteem with Marital Satisfaction in married students of Hormozgan University*, Master Thesis, Hormozgan University. [Persian] [[link](#)]
- Rosen-Grandon, J. R., Myers, J. E., & Hattie, J. A. (2004). The relationship between marital characteristics, marital interaction processes, and marital satisfaction. *Journal of Counseling & Development*, 82(1), 58-68. [[link](#)]
- Saatchi, M., Kamkari, K., & Asgarian, M. (2016). *Psychological Tests*, Virayesh Publication, Tehran. [Persian] [[link](#)]
- Schilling, E. A., Baucom, D. H., Burnett, C. K., Allen, E. S., & Ragland, L. (2003). Altering the course of marriage: The effect of PREP communication skills acquisition on couples' risk of becoming maritally distressed. *Journal of family psychology*, 17(1), 41- 53. [[link](#)]
- Seidi, M. S., Falah Tafti, A., Sadeghi, M. A., & Rezaie, Kh. (2013). The role of marital attachment style in family hardiness, *Family Health*, 2, 1, 39-47. [Persian] [[link](#)]
- Shoa Kazemi, M. (2010). The Study of Relationship between Communication Models and Couple Satisfaction, *Women's Study Sociological & Psychological*, 8, 1 (23), 57-70. [Persian] [[link](#)]
- Tabachnick, B. G., & Fidell, L. S. (2007). *Using Multivariate Statistics (5th ed.)*. New York: Allyn and Bacon. [[link](#)]
- Tan, K., Jarnecke, A. M., & South, S. C. (2017). Impulsivity, communication, and marital satisfaction in newlywed couples. *Personal Relationships*, 24(2), 423-439. [[link](#)]
- Tebyaninya, L. (2010). *Investigating the Relationship between Communication Patterns, Distinction, Defense Styles, and Attachment Styles with Marital Satisfaction*, Master thesis, University of Science and Culture. [Persian] [[link](#)]
- Teimoori Asfichi, A., Gholamali Lavasani, M., & Bakhshayesh, A. R. (2013). Predicting marital satisfaction based on attachment and self-discrimination styles, *Journal of Family Research*, 8, 4 (32), 441-463. [Persian] [[link](#)]
- Thanaggee, M., Janbozorg, M., & Mahdavian, A. (2011). Relationship between Marital Satisfaction and Communication Patterns of Couples, *Islam & Psychology*, 5, 9, 57-77. [Persian] [[link](#)]